

**ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У
НЕМОВНИХ ВИШИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**
Кукса Б.В.

*кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування*

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

Грамматика має велике значення для формуванні практичних навичок іноземної мови у мабутніх туристів. Проблему оволодіння граматичною стороною іншомовного спілкування досліджували такі вітчизняні і зарубіжні дослідники: П. Гурвіч, Ю. Пассов, Н. Складенко, Л. Черноватий, С. Шатілов, J. Allen, M. Finocchiaro, J. Harmer, J. Isenberg та інші.

Головною метою навчання іноземної мови у ВНЗ є розвиток творчої особистості студента, здатного використовувати іноземну мову як засіб спілкування в діалозі культур. Вже декілька років впроваджуємо на своїх заняттях творчі завдання для навчання граматики.

Мета такого навчання – створити комфортні умови навчання, за яких студент відчуває успішність, свою інтерактивну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес.

Дидактичний аспект творчих завдань досліджують такі відомі вчені, як Г.М. Брос, М.В. Кларен, Л.В. Пироженко, Н.Ф. Фомин, О.І.Пометун, Н. Суворова.

Основними формами творчої роботи є навчальна взаємодія учнів у парах і мікрогрупах. Оптимальний склад групи -4–6 осіб.

Організація творчого навчання граматики на заняттях з англійської мови передбачає використання дидактичних і рольових ігор, моделювання життєвих ситуацій, створення проблемних ситуацій.

Застосування творчих завдань з граматики висуває певні вимоги структури занять, яка, за О.Пометун, складається з п'яти елементів:

- мотивація;
- оголошення, представлення теми і очікуваних результатів;
- надання необхідної інформації для розв'язання завдань;
- творча вправа;
- підбиття підсумків, оцінювання результатів заняття [5, 18].

Намагаємося будувати заняття так, щоб максимально надати студентам можливість розмовляти іноземною мовою, створити такі умови, за яких говоріння за заданою темою було б природно мотивованим, можливість висловлювати думки та обговорювати їх. Вважаю, що необхідно надавати важливого значення створенню в аудиторії клімату взаємосприйняття, акцентування позитивного, запобігання негативному, створення почуття довіри, поваги до кожного для найповнішої реалізації кожним своїх можливостей. На занятті важливо створити атмосферу загальної релаксації і взаємної довіри. В невимушеній атмосфері студент відчуває себе вільним і рівноправним партнером, студенти не повинні відчувати страх за неправильність сказаного. За умови використання творчих завдань на занятті підвищується результативність навчання, стимулюється вивчення мови, розумова та творча активність учнів, підвищується цікавість до вивчення іноземної мови.

На кожному з етапів заняття використовую різноманітні творчі завдання для навчання граматики. Розглянемо їх детальніше.

Мозковий штурм

Відома інтерактивна технологія колективного обговорення, що широко використовується для вироблення кількох вирішень конкретної проблеми. Мозковий штурм спонукає студентів проявляти уяву та творчість, дає можливість їм вільно висловлювати свої думки.

Мета «мозкового штурму» в тому, щоб зібрати якомога більше ідей щодо проблеми від усіх учнів протягом обмеженого періоду часу.

Після презентації проблеми та чіткого формулювання проблемного питання (його краще записати на дошці) пропоную всім висловити ідеї, коментарі, навести фрази чи слова, пов'язані з цією проблемою.

Записуємо усі пропозиції на дошці чи на великому аркуші паперу в порядку їх виголошення без зауважень, коментарів чи запитань.

Варіант «мозкового штурму» – «мережа» чи «кульки». Тут пускове слово (питання) пишеться в «кульці» в центрі сторінки. Коли обговорюються споріднені проблеми, вони записуються на папері із зазначенням зв'язку. Водночас «мозковий штурм» «вільного» типу дає можливість за дуже короткий період (три-п'ять хвилин) записати ідеї, що виникли. Обидва варіанти мають на меті заохочувати вільне висловлювання ідей. Навчаючи – учусь.

Акваріум

Ще один варіант кооперативного навчання, що є формою діяльності студентів у малих групах, ефективний для розвитку навичок спілкування в малій групі, вдосконалення вміння дискутувати та аргументувати свою думку. Може бути запропонований тільки за умови, що студенти вже мають добрі навички групової роботи.

Об'єдную студентів у групи по 4–6 осіб і пропоную їм ознайомитися із завданням. Одна з груп сідає в центр класу (або на початку середнього ряду в класі, де стоять парти). Це необхідно для того, щоб відокремити діючу групу від слухачів певною відстанню. Ця група отримує завдання для проведення групової дискусії, сформульоване приблизно так:

— прочитайте завдання вголос;

— обговоріть його в групі;

— за 3–5 хвилин дійдіть спільного рішення або підсумуйте дискусію. Доки діюча група займає місце в центрі, знайомлю решту студентів з завданням і нагадую правила дискусії у малих групах. Групі пропонується вголос протягом 3–5 хвилин обговорити можливі варіанти розв'язання проблемної ситуації. Учні, що знаходяться у зовнішньому колі, слухають, не втручаючись у хід обговорення.

Після цього місце в «Акваріумі» займає інша група й обговорює наступну ситуацію.

Магічні дрібнички

Застосовуючи для записів результатів групової роботи великі листи паперу і маркери, пам'ятайте, що різні кольори є доречними в різних ситуаціях. Особливо це стосується червоного і чорного. Червоний – знак підвищеної уваги. Використовую його переважно для підкреслювання чи іншого виділення вже написаного іншими кольорами. Щодо чорного кольору, то користуюся ним тоді, коли хочу ще більше підсилити увагу до написаного, або тоді, коли те, що пишу, є неприємним, небажаним, недобрим і його варто змінити.

Мікрофон

Різновидом загально-групового обговорення є технологія «Мікрофон», яка надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

Незакінчені речення

Цей прийом часто поєднується з «Мікрофоном» і дає можливість ґрунтовніше працювати над граматичними формами, порівнювати їх з іншими. Робота за такою методикою дає присутнім змогу долати стереотипи, вільніше висловлюватися щодо запропонованих тем, відпрацьовувати вміння говорити коротко, але по суті й переконливо.

Ажурна пилка («Мозаїка»)

Технологію використовую для створення на уроці ситуації, яка дає змогу учням працювати разом для засвоєння великої кількості інформації за короткий проміжок часу. Заохочує студентів допомагати один одному вчитися, навчаючи.

Намагаємося органічно поєднувати заняття домашню, позакласну роботу, що забезпечує ефективне формування комунікативної компетентності учнів, сприяє розвитку у студентів самостійності, комунікативно-пізнавальної й соціальної активності.

Отже, нами було визначено структуру завдань при застосуванні творчих завдань для навчання граматики та творчі завдання, які використовують на кожному зі структурних елементів.

1. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання /
О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – С. 192.